

Studiehandledning Dagens Europa nr 3 - våren 2009

Dagens Europa våren 2009 innehåller precis som tidigare nummer ett antal intressanta artiklar där Europafrågorna landar i vardagen, alltså precis där de hör hemma. Tidningen är bra grund för en kortare studiecirkel kring EU-frågor och för att skapa en kunskapsmässig plattform hos alla partiaktiva inför parlamentsvalet 2009. Du och dina vänner i studiecirkeln väljer själv hur djupt ni går i diskussionerna. Ni kommer att få många möjligheter med hjälp av frågorna och förslagen på uppgifter. Ni kan välja delar av helheten eller metodiskt jobba igenom hela tidningen med tillhörande studiehandledning.

Kompletera helst tidningen Dagens Europa med valplattformen, den finns att hämta på partiets hemsida www.socialdemokraterna.se/upload/ValplattformEP2009Socialdemokraterna.pdf?cmpi

Ordet förening i texten nedan får symbolisera olika begrepp som fackklubb, s-förening, kvinnoklubb etc.

Grunden för en studiecirkel är att ni träffas minst tre gånger, minst nio studietimmar (9 x 45 minuter) och att ni är minst tre personer inklusive ledaren. Kontakta närmaste ABF-avdelning för att komma igång med studierna, du hittar kontaktuppgifter på www.abf.se eller via din studieorganisatör.

Uppgift. frågeställningar

Ledare sid 2-3

Jo, det spelar roll

Ann-Marie Lindgrens ledare pekar att det faktiskt gör skillnad vilka som sitter i EU-parlamentet. Hon pekar också på tendensen att EU-domstolen, ministerrådet och marknadsintressen försöker verkar skjuta fram sina positioner till nackdel för medborgarperspektivet. Samtidigt belyser hon den lagstiftningsprocess som bland annat påverkat tjänstedirektivet och arbetstidsdirektivet.

Uppgift:

Läs först ledaren var och en, läs lite djupare än vad du vanligtvis brukar läsa en text. Låt alla i cirkeln tänka fritt om sin syn på hur den Europeiska nivån spelar en roll i vardagen formulera var och en era tankar skriftligt. Lägg det som skrivits i var sitt kuvert, skriv namn på och klistra igen. Spara kuvertet till sista cirkelsammankomsten.

Diskussionsfrågor:

Citat: Europaparlamentet kan ha betydelse även i de fall det inte har beslutanderätt, eftersom det förstås är svårt för EU:s övriga organ att direkt gå emot viljeyttringar från parlamentet. När Europaparlamentet förra hösten uttalade att det efter Laval-domen krävdes ett ökat skydd för kollektivavtalen och de fackliga rättigheterna för att återställa den balans mellan anställda och företagare som domen rubbat, var det av flera skäl en mycket viktig markering.

Eftersom arbetskraften är rörlig och görs rörlig blir motiven Laval-domen allt viktigare att slå hål på. Vilka diskussioner förs i fackliga lokala och regionala sammanhang kring dessa frågor? Finns det någon europafacklig bevakning på lokal och regional nivå? Vilka mötesplatser finns mellan fackliga och politiska företrädare?

Citat: Många bedömare har konstaterat att domstolen, i enlighet med de tydligt marknadsliberala signalerna från ministerrådet och kommissionen, också valt att tolka lagstiftningen i den riktning man uppfattat vara lagstiftarnas vilja.

Det kan säkert vara så att domstolen och framför allt kommissionen påverkas av politiska och ekonomiska strömningar, men det finns också en hemmaplan. Hur tas direktiv, domar och lagförslag emot i Sverige?

Finns det en tendens att förstärka tendenser och på hemmaplan lyfta fram det som passar inrikespolitiska intressen?

Uppgift, frågeställningar

Krönika sid 3

Mobilisera all tänkbar agitationskraft

Ove Andersson funderar över hur vi ska ta åtta mandat i Europaparlamentsvalet och öka röstetalet. Grundteorin är att få lika många att rösta i det här valet som i riksdagsvalet 2006. Lyckas vi nå en bit på väg finns goda möjligheter att säkra nya mandat.

Frågor:

Citat:

1. *Mobilisera all tänkbar politisk och facklig agitationskraft.*
2. *Söka upp varenda tänkbar S-röstare.*
3. *Övertyga dem om att de ska gå och rösta.*

På vilket sätt aktiverar sig din egen organisation i dessa tre punktsatser? Vad kan du själv göra i egenkap av förtroendevald? Hur kan du agera i ditt grannskap, i vänkretsen, på din arbetsplats eller andra mötesplatser där du rör dig?

Citat: Men det kanske går att nå hyfsad framgång – låt säga en ökning av väljarandelen från de blygsamma 24,6 procent S fixade i 2004 års EU-val och de inte särskilt imponerande 35 procent S tog i 2006 års riksdagsval, upp till en nivå värdigt ett parti vars opinionsnivå ligger stabilt kring 40 procent.

Citatet går lätt att koppla samman med punktsatserna i ovan, varför ser vi inte på parlamentsvalet som ett helt vanligt val med all den kraft och mobilisering vi kan åstadkomma tillsammans då? Vad fattas i vårt inre arbete för att detta ska bli ett precis lika mobiliserande val som riksdagsvalet?

Uppgift, frågeställningar

Reportage sid 4-5

Det blir ett tydligt höger-vänsterval

Mona Sahlin intervjuas här om skillnaderna mellan höger och vänster i Europafrågorna. Inledningsvis blir risken för Sverigedemokraternas inträde i parlamentet belyst. Sedan fortsätter samtalet till miljöfrågorna och skillnaderna i ambitionsnivån mellan den röda sidan och den blå. Avslutningsvis kommer samtalet in på arbetsrätten och löntagarnas rätt till stridsåtgärder.

Frågor:

Citat: Mona Sahlin varnar dock för en otäck risk: att främlingsfientliga Sverigedemokraterna får så pass många röster att de kommer in i Europaparlamentet: – Opinionsmätningarna ger dem visserligen inget chockartat stort stöd. Men problemet är att deras möjligheter att få in sina kandidater ökar om våra sympatisörer väljer sofflocket framför att gå och rösta. Därför handlar valet väldigt mycket om att övertyga så många som möjligt att verkligen delta.

Vad kan du och din organisation göra för att visa vad Sverigedemokraternas politik står för? Hur bemöter vi deras argument i vardagen på jobbet, vid köksborden och andra mötesplatser?

Citat: – Vi märker hela tiden på alla nivåer hur de borgerliga partierna manövrerar för att göra så lite som möjligt åt till exempel koldioxidutsläppen. Det är vi på politikens röd-gröna planhalva som ständigt trycker på och kräver mer. Vi ser också att en stark klimatpolitik som ställer om EU kan skapa många nya jobb, något som behövs i den kris som EU står mitt upp i. Att vi trots underläge i både ministerrådet och parlamentet ändå får fram en del hyggliga beslut beror ju på att det folkliga trycket hjälper oss på vägen.

Här finns en av de stora skillnaderna mellan det blåa och röda laget, det handlar om synen på kommande generationers förutsättningar och vad som ska prioriteras. Hur klarar socialdemokratin balansgången mellan miljö och sysselsättning? Finns det några motsättningar egentligen och vad består de i så fall av?

Citat: – Den svenska lag, Lex Britannia, som ger facket rätt att blockera utländska företag när de inte följer svenska avtal i Sverige var det faktiskt jag som la på riksdagens bord 1991. Den vill nu moderate arbetsmarknadsministern Sven-Otto Littorin "anpassa" till EGdomen, alltså urholka. Ännu ett skäl varför vi måste vinna terräng både i Europaparlamentet och här hemma i riksdagsvalet 2010, konstaterar Mona Sahlin.

På vilket sätt lyfter du och din organisation frågan om rätten att hävda svenska kollektivavtal? Att ha arbetsrätten som tema på ett möte är en idé, har den prövats? Finns det andra mera offensiva metoder att föra ut det fackliga budskapet till allmänheten?

Uppgift, frågeställningar

Reportage sid 6-9

Ett rött Europa

Den här artikeln tar sin utgångspunkt i valplattformen som fokuserar kring områdena "Fler trygga jobb", "Offensiv klimatpolitik" och "Solidariskt Europa". En klok åtgärd är därför att hämta hem valplattformen via socialdemokraternas webbplats www.socialdemokraterna.se för att kunna förstå helheten.

Uppgift:

Samtala kring respektive faktaruta som finns på sidorna 8 och 9. Gör också nedslag i texten i artikeln och i valplattformen. Fundera på hur du och din förening kan föra ut socialdemokraternas budskap i de sammanhang du själv agerar eller föreningen har aktiviteter. Fokusera kring de tre huvudområdena och tänk efter om exemplen som finns på EUs engagemang i dessa frågor betyder något för begreppen stabilitet, tillväxt och solidaritet?

Uppgift, frågeställningar

Reportage sid 10-11

Framtidens klimatsmarta entreprenörer finns i Piteå

Artikeln handlar om energiproduktion och framför allt utveckling av alternativ energi. Att svenska satsningar väcker genklang internationellt är en viktig del av innehållet. Det är också intressant att läsa att skepsis mot EU har vänts till en positiv hållning via lokalt utvecklingsarbete.

Frågor:

Citat: – För några år sedan var det kanske lite kärvare att få med sig till och med partivänner på satsningar i miljöpolitiken, men det har verkligen svängt. Och nu gör vi massor med bra saker, bland annat planerar vi för att bygga en av världens största vindkraftsparker.

Hur går diskussionerna i din förening, har miljöfrågorna blivit mer framträdande också i lokala sammanhang? Hur tror du/ni synen är på miljöfrågor kontra tillväxt är generellt i fackförbunden och i partiet? Finns det skillnader mellan arbetarrörelsens båda grenar?

Citat: Att för Piteå och Norrbotten skapa nya jobb och klimatsmart energitillförsel, det är vad Björn Berglunds politiska arbete i mycket går ut på. Bygdens egna idéer och initiativ, javisst, men också samarbete med inhemska myndigheter och företag och en god portion uppbackning från Europeiska Unionen – och den amerikanska delstaten Michigans guvernör! – är vad som behövs.

Texten är ett bra exempel på att lokalt och internationellt hör samman och att gränsen inte går vid EUs gränser. Är vi i Sverige tillräckligt duktiga på att saluföra energisnål teknik och resurssnål energiproduk-

tion? Finns liknande samarbeten och projekt på din/er hemmaplan? Vad innebär våra motståndares nya hållning kring kärnkraft för utvecklingsprojekt som detta?

Uppgift, frågeställningar

Reportage sid 12-13

Wanja och Åsa kan sitt Bryssel

Samtalet mellan LOs Wanja Lundby-Wedin och SEKOs Åsa Törnblom handlar om det europafackliga samarbetet, löntagarperspektivet i Europapolitiken, rätten att hävda kollektivavtal och vikten av att så många som möjligt går och röstar i valet till Europaparlamentet.

Frågor:

Citat: - Till syvende och sist handlar hela frågan om solidaritet, rättvisa och vilken människosyn vi har. För oavsett varifrån löntagarna kommer ska de, när de arbetar i Sverige, ha samma löner, rättigheter och villkor som alla andra. Det är den fackliga grundbulten och det är vad vi kämpar för, både på hemmaplan och i Bryssel, säger Åsa Törnlund.

Resonera en stund kring begreppet solidaritet och rättvisa. Hur ser det ut idag i Sverige med i vissa branscher hög andel utländsk arbetskraft? Vilka effekter får inskränkningar av stridsåtgärder långsiktigt? Vad kan parti och fackföreningar göra i sina kontakter och samtal med systerorganisationer i andra länder?

Citat: – Det är ingen som helst skillnad om det gäller EU, riksdagen, landstinget eller kommunen. Ingenstans förs det väl politik som man allt igenom gillar, man kanske inte ens vill att landstingen ska finnas kvar – men ändå, det faktum att de finns och att de styr över våra liv gör det ju till en självklarhet att försöka påverka hur de styrs. Och det gör man genom att rösta.

Texten pekar på att oavsett politisk nivå, så handlar det om att påverka framtiden. I längden håller det knappast att bara säga att jag är kritisk till en beslutsnivå som påverkar oss så pass mycket som EU faktiskt gör. Är det meningsfullt att ännu i dag föra en diskussion om att vara kritisk till Europeiska Unionen? Är inte EU lika mycket politisk vardag som kommunfullmäktige? Och är inte arbetarrörelsens motståndare i grunden ganska lika oavsett vilken beslutsnivå det handlar om? Hur kan de fackliga organisationerna tydligare lyfta fram de tydliga skillnader som finns?

Uppgift, frågeställningar

Artikel sid 14-15

EU-valet är inrikespolitik

Marita Ulvskog är den före detta ministern och nuvarande partisekreteraren som nu kandiderar till Europaparlamentet som nr 1 på Socialdemokraternas lista. Marita Ulvskog har också gjort sig känd som en av de mera framträdande EU-kritikerna inom socialdemokratien.

Frågor:

Citat: – EU är en bra nivå att arbeta från om vi ska kunna tygla hyperkapitalismen och få stopp på dess avarter som leder till snabbt ökande massarbetslöshet och växande klassklyftor.

Citatet är högaktuellt med tanke på den finanskris som nu råder i hela världen och som alla på något sätt påverkats av. Klarar EU utmaningen att tygla hyperkapitalismen? Går det att skapa politiska majoriteter för att kunna påverka utvecklingen åt ur arbetarrörelsens utgångspunkt rätt håll?

Citat: – Vi kan göra massor för att få fram ett helt nytt och modernt europeiskt järnvägsnät med plats för snabbtåg och en massiv överföring av godstransporter från landsväg till järnväg.

Infrastrukturfrågor har genom den borgerliga regeringen hamnat i bakvattnet och har relativt låg prioritet i Sverige sätt till andra EU-länder. Samtidigt har vi också en allt djupare lågkonjunktur och nya varsel dagli-

gen. Behöver Sverige prioritera om mellan trafikslagen och låta transport på järnvägar få ett större genomslag? Vilka infrastruktursatsningar i ditt närområde är viktigast och behöver lyftas i ett nationellt perspektiv? Hur ska vi klara jobben om vi inte har bra kommunikationer?

Uppgift, frågeställningar

Artikel sid 16-17

Fackets man tror på EU-idén

Olle Ludvigsson är metallaren med ett starkt och värdefullt fackligt nätverk, både på sin hemmaplan och på europeisk nivå. Nu går han vidare och föreslås som nr 2 på Socialdemokraternas valsedel till Europaparlamentet.

Frågor:

Citat: – Är det inte rätt fantastiskt att efter så här lång tid i facket plötsligt få en chans till något helt nytt, att få börja arbeta politiskt på Europeanivå – med allt det som jag hittills jobbat fackligt över nationsgränserna?

Socialdemokraterna är det enda partiet som så tydligt lyfter fram facklig erfarenhet som en merit. Skiljer sig perspektiven åt mycket mellan det fackliga och det politiska? Vilka frågor är viktigast att driva på EU-nivå ur ett löntagarperspektiv?

Citat: – Det går hela tiden i den riktningen att allt fler av samhällets beslut helt enkelt måste fattas över nationsgränserna. Miljöfrågorna är det kanske allra mest tydliga exemplet just nu, men det gäller i allt fler frågor allt mer.

Miljöfrågorna är det kanske tydligaste exemplet på gränsöverskridande frågor. Vilka andra frågor ser du/ni som naturligt bör hanteras på tvärs med nationsgränserna? Finns det frågor som du/ni ser borde tillföras på EU-nivå och finns det sådant som skulle kunna tonas ned?

Uppgift, frågeställningar

Artikel sid 18-19

Socialdemokraternas kandidater till Europaparlamentsvalet

Här hittar du/ni de åtta toppkandidaterna på Socialdemokraternas valsedel. Åtta kandidater med olika profil och erfarenhet.

Uppgift:

Sök tillsammans mer fakta om kandidaterna som presenteras. Fundera över vilka erfarenheter och egenskaper du/ni tycker är viktigast för våra företrädare i Europaparlamentet. Det går naturligtvis bra att skicka frågor via e-post till alla kandidaterna och att besöka möten där de medverkar. Ta med diskussionen hem till din förening och försök få igång ett samtal kring den kandidat du tror mest på. Om du/ni vill vara med och driva kampanj för en enskild ledamot går det ju också, ta i så fall kontakt och erbjud stöd. Känslan av att stödja "sin kandidat" skapar ett aktivt driv i valarbetet och lyfter samtidigt fram partiet ytterligare.

Besök också de kampanjsajter som växer upp kring enskilda kandidater för att få bättre grepp om deras profil.

Uppgift, frågeställningar

Artikel sid 20-21

Rött och blått i EU

Ann-Marie Lindgren skriver om vad som är rött och vad som är blått och att det ibland finns andra dimensioner än bara vänster och höger. Kristdemokraterna i övriga EU-länder exempelvis, har en annan framtoning än sin svenska motsvarighet.

Frågor:

Citat: Europaparlamentet kan i färghänseende beskrivas som melerat. Majoriteten i parlamentet är som sagt, borgerlig, men det finns ändå öppningar för det man kan kalla vänsterfrågor. Motsättningen går snarast

mellan högern och nyliberalerna på ena sidan och som Göran Färm skriver i Folkens Europa "ett brett fält av gröna, center- och vänsterinriktade moderna krafter". Parlamentet har flera gånger medverkat till mer radikala beslut i frågor kring sociala rättigheter eller miljö. Från socialdemokratins utgångspunkter kan man visserligen ibland önska att dessa beslut kunnat bli ännu bättre, men de är ändå klara förbättringar i förhållande till de ursprungliga förslagen.

Ann-Marie Lindgrens beskrivning pekar på andra förutsättningar än de som råder i den svenska riksdagen, å ena sidan blåare men ändå mindre låst. På så vis finns vissa kopplingar till den kommunala nivån på hemmaplan. På vilket sätt gör det arbetet i EU-sammanhang lättare respektive svårare? Upplever du/ni att socialdemokraterna som helhet (Europeiska Socialdemokratiska Partiet) får ut mer eller mindre vänsterpolitik än vad man har mandat till?

*Citat: **Det finns ytterligare** en dimension på frågan om "rött" eller "blått" utöver den som handlar om besluten i enskilda sakfrågor. Och det är frågan om själva politikens roll och betydelse – i förhållande till marknaden, och i*

förhållande till juridik och expertkunskap. Det finns, som allt fler börjat notera och kritisera, en tydlig tendens inom EU-organen att sätta juridikens och marknadens roll framför politikens. "Den fria rörligheten" blir argumentet för att tränga tillbaka politiskt likaväl som fackligt inflytande över ekonomin, och vad "den fria rörligheten" kräver uttolkas av domstolen – inte av de politiskt ansvariga organ som stiftat lagarna.

Balansen mellan den lagstiftande församlingen och den dömande är också en hemmaplansfråga, det är lätt att känna igen tendensen att exempelvis upphandlingsärenden prövas i länsrätter och att den politiska beslutsnivån backar till förmån för expertis i form av domstolar. Vad kan vi socialdemokrater göra för att vända tendensen? Beror denna tendens på en medveten strävan från våra motståndare att förvandla politik till juridik?

Uppgift, frågeställningar

Artikel sid 22

Valvinnarna i Linköping

Artikeln beskriver förberedelserna inför kommande val i Linköpings arbetarekommun. Valledarna utbildas tidigt och länge, meningen är att skapa en röd tråd som bär från förberedelserna till parlamentsvalet i juni 2009 ända fram till riksdagsvalet i september 2010.

Frågor:

Citat: – Vi har riktigt bra förutsättningar för att lyckas. Vi har våra lokala förtroendevalda med på vagnen, beredda att göra bra jobb i valrörelserna och vi som finns i valledningsgruppen får en gedigen valkampanjsutbildning, som ordnas av partidistriktet på Marieborgs folkhögskola i Norrköping.

Hur ser det ut på din/er hemmaplan? Är valförberedelserna igång och känner alla förtroendevalda ett ansvar för valrörelsen? Finns det tydliga samband mellan de tre valen som partiet har framför sig och sker en organisatorisk och metodmässig upptrappning som kulminerar i september 2010?

Citat: – Vi har en jättestor utmaning i att lyckas göra våra egna kandidater kända bland väljarna. Marita Ulvskog, i listans topp, vet nog de flesta vem hon är, men inte ens vårt eget östgötanamn, norrköpingsbon Göran Färm, är någon superkändis i Linköping, erkänner Elias Aguirre Hammarlund, valgruppens SSU-representant.

Handen på hjärtat, hur kända är de åtta toppkandidaterna i partiorganisationen och bland allmänheten? Vad kan du och din förening göra för att öka exponeringen av enskilda kandidater? Vilka aktiviteter kan du/ni ta initiativ till i form av publika arrangemang, arbetsplatsträffar och "bjuda-hem-aktiviteter"? Pröva om möjligt aktivt någon eller några några av nedanstående metoder aktivt:

- Telemarketing (telefonringning)
- Dörrknackning
- Gårdsmöte
- Flygbladsutdelning

Uppgift, frågeställningar

Artikel sid 24 (sista sidan)

Moderaterna kör med dubbla budskap

Jan Andersson berättar om vilken prioritet löntagarperspektivet haft i Europaparlamentet under hans år i den församlingen. Han pekar också på hur moderata företrädare agerar i praktiken och att den svenska regeringen ofta agerat mycket passivt i sådana frågor.

Frågor:

Citat: Jan Andersson konstaterar att löntagarnas rättigheter på senare år inte stått högst på EUs dagordning. Europaparlamentet och Europas regeringar domineras i dag av borgerliga politiker. Regeringen Reinfeldt bidrar till den negativa utvecklingen. – Jämfört med sina borgerliga kolleger i Danmark och Frankrike har Sveriges arbetsmarknadsminister Sven-Otto Littorin (m) varit förbluffande passiv när det gäller arbetstagarnas rättigheter. Av alla de möten med EUs arbetsmarknadsministrar som jag har deltagit i har Littorin inte en enda gång tagit upp Laval domen.

Moderaterna lanserade sig som det "nya arbetarpartiet" i valet 2006. Diskutera kring hur karta och verklighet ser ut. Ett sätt att föra ut sanningen är att skriva korta insändare på det här ämnesområdet. Vad har du och din förening gjort aktivt för att ta håll på myten om Moderaterna som "arbetarparti"? Hur visa på skillnaderna mellan vår egen och alliansens politik? Vad kan du/ni göra praktiskt fram till valdagen den 7 juni? Fundera över metoder och tänkbare aktiviteter.

Citat: – Socialdemokraterna måste vara tydliga i sakfrågor som miljön, arbetslösheten och rättvisa arbetsvillkor. Och väljarna ska känna igen sig både i årets Europaval och nästa års inhemska val. Samtliga handlar om val mellan höger och vänster, avslutar Jan Andersson, som efter Europaparlamentsvalet i juni i år avslutar sin 14-åriga Bryssel-sejour.

Resonera kring Jan Anderssons slutsatser. Är partiets Europapolitik tillräckligt tydlig? Vad kan du och din förening göra för att föra ut budskapet till väljarna inför valet till Europaparlamentet? Har vi som samlad arbetarrörelse lyft Europafrågorna tillräckligt mycket för att göra dem intressanta?

Hur går vi vidare?

Gå vidare efter att ha genomfört studiecirkeln kring tidningens Dagens Europa med **Studieingång, "Idébärare i Europa" del 1 och 2** eller några av de andra studiematerialen inför EU-valet. De finns tillgängliga på Socialdemokraternas elektroniska mötesplats Sosserian sosserian.socialdemokraterna.se eller via din arbetarekommun. Det går också bra att kontakta närmaste ABF-avdelning som du hittar via www.abf.se

Avslutande uppgift:

Ta fram kuvertet från första cirkelsammankomsten och läs i lugn och ro igenom vad du skrivit. Har dina åsikter om EU förändrats eller tycker du likadant? Diskutera dina tankar med gruppen och reflektera kring era hur och om ditt synsätt har påverkats..

Författare och upphovsrätt:

Richard Bremer på uppdrag av Arbetarnas Bildningsförbund, Box 522, 101 30 Stockholm.

Studiehandledningen finns tillgänglig via Socialdemokraternas och LOs webbplatser och kan användas fritt för studieaktiviteter kring tidningen Dagens Europa nr 3 – våren 2009.

I övrigt tillhör materialet Arbetarnas Bildningsförbund.